

SMITTSÄKRAD BESÄTTNING GRIS ASF-STATUS

LRF LUNCHMÖTE DEN 20 OKTOBER 2023

Johanna Fjelkner
grishälsoveterinär Gård & Djurhälsan och
programansvarig Smittsäkrad Besättning Gris

Ny programstatus KLAR inom Smittsäkrad Besättning

Arbetet har tagit utgångspunkt i:
EU's lagstiftning på området
och de krav Jordbruksverket ställer

Arbetsgruppen består
av representanter från:
Jordbruksverket
SVA
Sveriges Grisföretagare
Lundens Djurhälsa
Distriktsveterinärerna
Gård&Djurhälsan

Kraven i SSB ASF-status motsvarar de krav Jordbruksverket
ställer på en besättning som ligger i ett smittat område

 Distriktsveterinärerna

Lundens Djurhälsovård AB

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Besättning i smittat område

Förbud mot flytta grisar och lämna grisar till slakt

Undantagstillstånd kan utfärdas om man uppfyller:

- Biosäkerhetskrav från Jordbruksverket/EU
motsvarar ASF-status i SSB
+ lagringskrav för halm och spannmål
- Godkänd av officiell veterinär
- Klinisk övervakning/prover
- Besök av officiell veterinär inom 24 h innan
varje transport

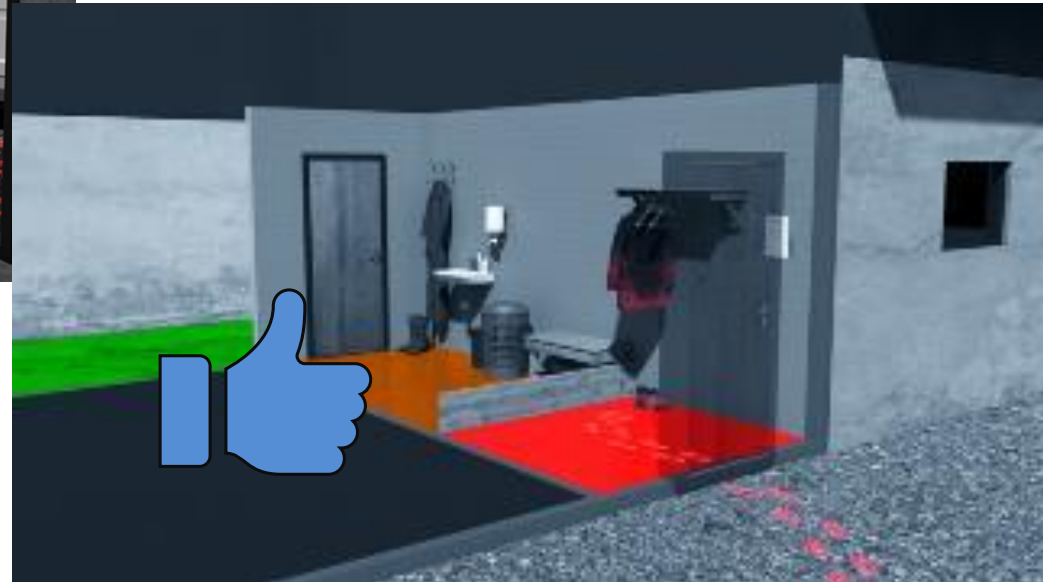

Spannmål och strö i smittad zon

- Tamgris får inte utfodras med färskt grönfoder
- Strömedel som härrör från den smittade zonen inte ges till tamgris förrän det har lagrats i minst tre månader
- Spannmål som härrör från den smittade zonen får inte ges till tamgris förrän det har lagrats i minst en månad

GÄLLER ÄVEN
SPANNMÅL OCH
STRÖMEDEL SOM
TAGITS UT UR
ZONEN!

Beredskap på gård

STOPPA SMITTAN – DET LÖNAR SIG!

Illustrationer: Smittsäkrad Besättning Gris

ASF-status = beredskap

- Ny frivillig status i programmet
- Besättningen måste uppfylla kraven i SSB Gris GRUND
- Vissa utvalda krav på SSB Gris SPETS
- Vissa specifika ASF-status krav
- Godkänd – Icke Godkänd

- Årliga kontrollbesök – samma administrationsavgift
  - Besöksavgift tas av den utförande organisationen

FÖR BESÄTTNINGAR GODKÄNDA PÅ GRUND-NIVÅ

TILLKOMMANDE KRAV PÅ SPETS-NIVÅ:

- Utifrån befintlig planskiss upprättas tillsammans med veterinär ett åtgärdsförslag i syfte att skapa smittsäkra transportvägar till, från och inom gården. Speciell hänsyn ska tas till transportvägar för fordon som kadaver-, slakt- och foderbilar samt gödselspridare.
- Det ska finnas en klar gräns mellan "yttre" och "inre" område, gärna i form av en personsluss. Gränsen ska respekteras av både personal och besökare.
- Kläd- och skobyte ska ske vid gränsen. Externa kläder och skodon får inte komma i kontakt med besättningens kläder och skodon.
- Besättningens egen utrustning i form av redskap, verktyg, instrument m.m. bör i möjligaste mån användas. I de fall detta inte är möjligt ska utrustningen i möjligaste mån tvättas och desinficeras innan användning i besättningen.
- Det ska upprättas en plan över hur djurförflyttningar och arbetsrutiner kan genomföras för att på bästa sätt förhindra smittspridning inom besättningen.
- Efter varje utlastning ska utlastningsutrymmet tvättas och i möjligaste mån desinficeras.
- Visuell hygienisk kontroll av silos, tankar, och andra förvaringsutrymmen ska ske regelbundet. Rutiner för detta ska finnas skriftligt noterade.
- Det ska finnas en skriftlig plan för att vid behov kunna rengöra foder- och vattenanläggning.
- Hundar, katter och andra sällskapsdjur ska inte vistas i slutna anläggningar/grisstallar/avdelningar och angränsande utrymmen som hör till inre område. (t.ex. korridor, ev. personalutrymmen, ev. foderkök).

FÖR BESÄTTNINGAR GODKÄNDA PÅ SPETS-NIVÅ

TILLKOMMANDE KRAV FÖR ASF-status:

- Djurhållaren och besättningens personal ska delta vid årlig genomgång av besättningens smittskyddsrutiner tillsammans med behörig veterinär i programmet. I tillfälle av nyanställning ska djurhållaren gå igenom besättningens smittskyddsrutiner i samband med anställning och personen ska därefter delta vid nästkommande genomgång med veterinären.
- En planskiss som fastställer gränsen mellan yttre ("smutsiga") och inre ("rena") områden i personalutrymmet ska upprättas.
- Djurstängsel ska finnas runt de byggnader där grisar hålls och fodermedel och strö förvaras. Stängslet ska vara uppfört i enlighet de minimikrav som listas i bilaga 4a.
- Tillträdesförbud råder för personal och besökare i 48 h. efter alla jakter i ett område belagt med restriktioner gällande afrikansk svinpest.
- Det ska upprättas en plan över hur smittskyddet upprätthålls i samband med byggnation eller reparation i utrymmen eller byggnader i besättningen.
- Det ska finnas en transportlogg över fordon som kör in i besättningens inre område. Vilket område som avses som inre område ska tydligt framgå av besättningens planskiss över anläggningen.

ANSLUTEN SSB ASF

Uppdatera era smittskyddsbestämmelser

- Tillträdesförbud råder för personal och besökare i 48 h. efter alla jakter i ett område belagt med restriktioner gällande afrikansk svinpest.
- Eventuella regler för personalens mat på anläggningen och ett förbud mot att personalen håller grisar hemma, i de fall det är relevant och tillämpligt
- Hundar, katter och andra sällskapsdjur ska inte vistas i slutna anläggningar/grisstallar/avdelningar och angränsande utrymmen som hör till inre område. (t.ex. korridor, ev. personalutrymmen, ev. foderkök).

Kontakt | Ladda ned

.se

Sök... Sök »

Gris Får Gårdens besökare Intresseanmälan Log in

Material för nedladdning

Skriv ut

För grishållare:

Utbildningsmaterial

Smittsäkra din grisbesättning utbildningsmaterial som används vid våra smittskyddskurser

Hantering av döda och avlivade grisar en broschyr framtagen i samarbete med Svensk Lantbrukstjänst

Information till dig som har sällskapsgris, eller funderar på att skaffa en sådan en broschyr framtagen av Svenska Djurbönders Smittskyddskontroll i samarbete med Jordbruksverket.

Smittsäkrad besättning gris hjälpdokument

Checklista för djurhållare

Besöksjournal

Smittskyddsbestämmelser Grund

Smittskyddsbestämmelser Spets

LÄS MER PÅ: <https://www.smittsäkra.se/>

Fokus på rutiner

Årlig genomgång tillsammans med all personal
Måste inte vara i samband med kontrollbesöket

- Genomgång av smittskyddsrutiner för besökare och personal
- Rutiner i vardagen – var finns riskerna?
  - Gemensam översyn av skriftliga rutiner

Skriftliga rutiner

- Plan över hur djurförflyttningar och arbetsrutiner
  - Det ska även framgå hur biosäkerhetskraven uppfylls vid konstruktion eller reparation i utrymmen eller byggnader i besättningen
- Visuellt hygienisk kontroll av silos, tankar, och andra förvaringsutrymmen ska ske regelbundet.
- Det ska finnas en skriftlig plan för att vid behov kunna rengöra foder- och vattenanläggning.

Diskutera igenom tillsammans hur ni gör och skriv ner

GRÄNSEN IN TILL GRISARNA

FÖR PERSONAL OCH BESÖKARE

STOPPA SMITTAN – DET LÖNAR SIG!

Slussen

- Det ska finnas en klar gräns mellan "yttre" och "inre" område i form av en personsluss. Gränsen ska respekteras av både personal och besökare.
- Kläd- och skobyte ska ske vid gränsen. Externa kläder och skodon får inte komma i kontakt med besättningens kläder och skodon.
- Besättningens egen utrustning i form av redskap, verktyg, instrument m.m. bör i möjligaste mån användas. I de fall detta inte är möjligt ska utrustningen i möjligaste mån tvättas och desinficeras innan användning i besättningen.
- En planskiss som fastställer gränsen mellan yttre ("smutsiga") och inre ("rena") områden i personalutrymmet ska upprättas.

Hur skapar man en tydlig gräns?

- Begränsa antalet ”ingångsmöjligheter”
- Tydlig, fysisk gräns
- Tydliga instruktioner
- Konsekvenser när reglerna inte följs

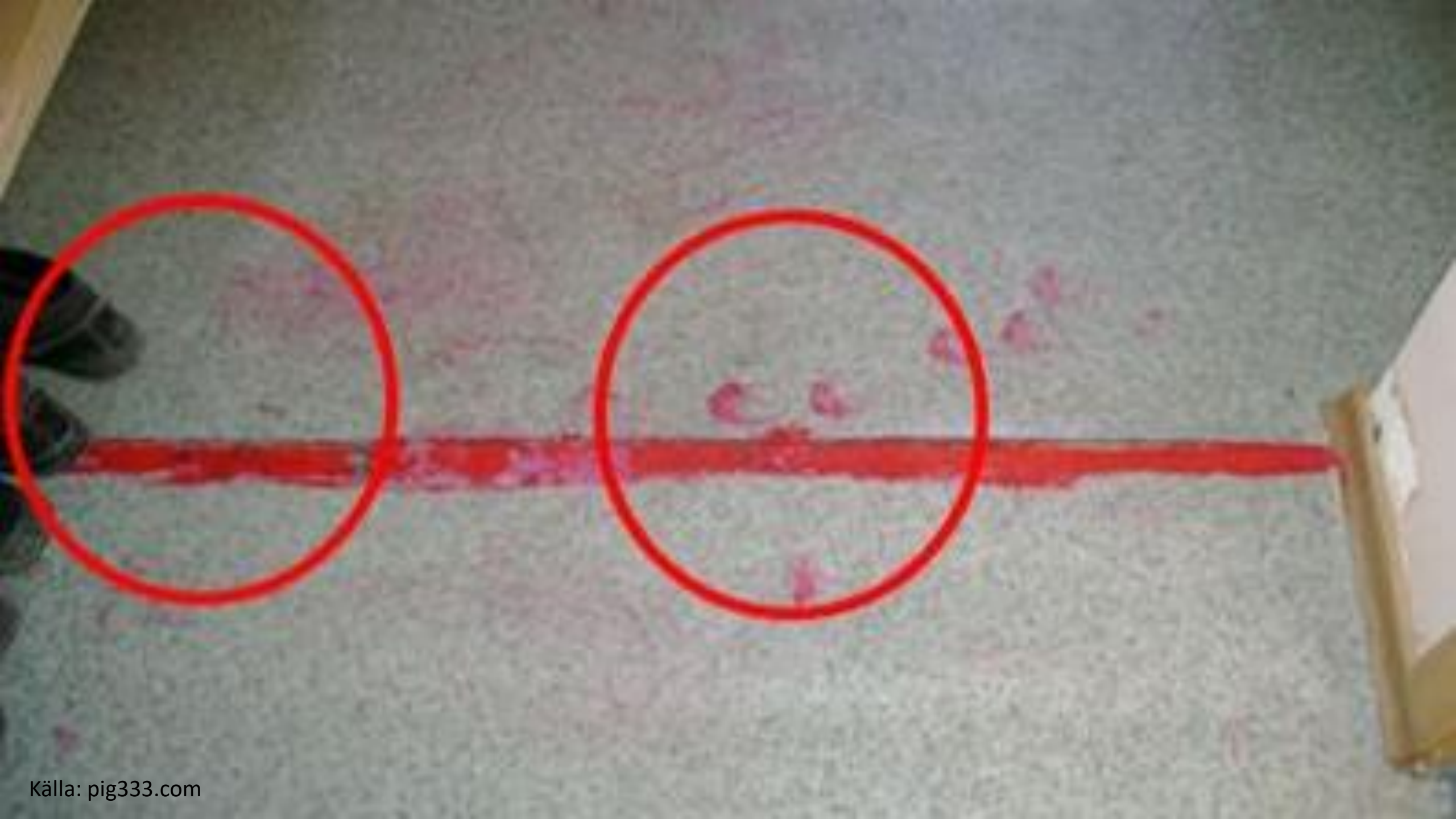

Foto: Gård&Djurhälsan

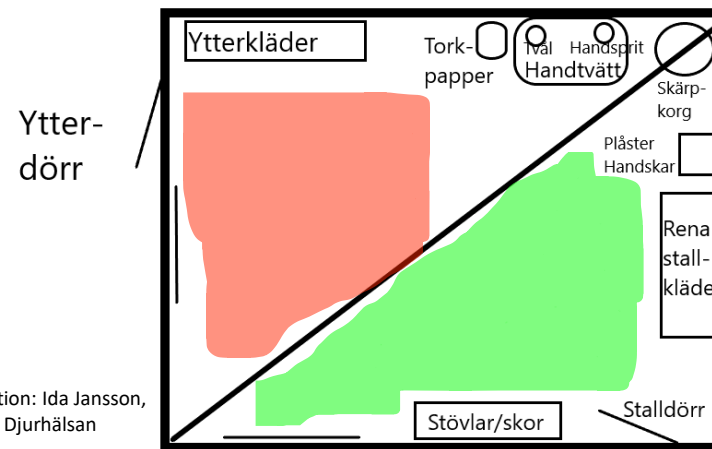

Illustration: Ida Jansson,
Gård & Djurhälsan

Tydlig gräns mellan yttre
och inre område.

DEN YTTRE GRÄNSEN

FÖR ATT FÖRHINDRA DIREKTA KONTAKTER OCH MINIMERA RISKEN FÖR INDIREKTA KONTAKTER

Stängslets utformning

Ett permanent mekaniskt stängsel med en minimihöjd av 72 centimeter och rutor med en sida på högst 10–15 centimeter

Eller

Ett permanent treradigt elstängsel med en minimihöjd av 72 centimeter och där bottenråden är 15–20 centimeter ovan mark och avståndet mellan trådarna är 15–30 centimeter.

Alternativ lösning för stall och byggnader i högst 6 månader:

Ett flyttbart treradigt elstängsel med en minimihöjd av 72 cm där bottenråden är 15–20 cm ovan mark och avståndet mellan trådarna är 15–30 cm.

Kommer att vara ett krav om man hamnar inom smittat område.

Är ett krav för anslutning till SSB ASF

- Vem har materialet?
- Vem ska göra jobbet?

Krav-specifikation:

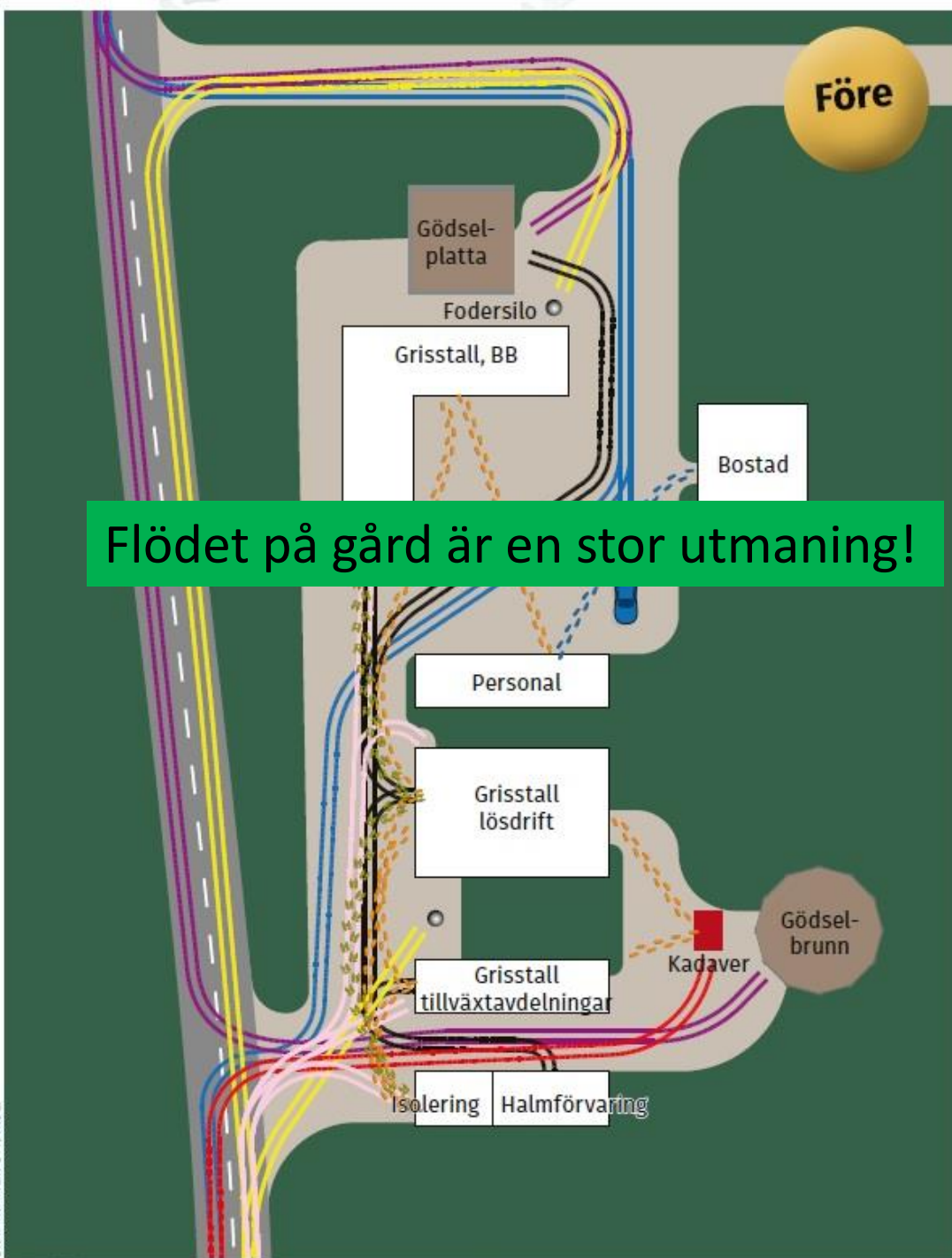
<https://www.smittsäkra.se/gris/afrikansk-svinpest/>

Ett stängsel...

...ska ses som en del av de biosäkerhetsåtgärder som behövs för att minska risken för introduktion av smitta
...lägger ett ytterligare skyddslager till en grundläggande biosäkerhetsplan
...utgör en visuell påminnelse för både personal och besökare att de kommer in i ett biosäkerhetsområde
...kan bidra till att säkerställa att andra biosäkerhetsrutiner följs.

Flödet på gård är en stor utmaning!

GRAFIK: MALIN STRANDLI

Före

- Grisar drivs mellan olika stallar.
- Foderleveranser sker med lastbil till fodersilona.
- Privatbilen åker in och parkerar vid personalutrymmet.
- Externa gödseltransporter från brunn/platta till åkrarna.
- Djurbilen hämtar smågrisar och levererar rekryteringsdjur.
- Kadaverbilen hämtar döda djur.
- Djurskötarna går omkring mellan stallarna under dagens arbete, efter att ha bytt om till stallkläder i personalutrymmet.
- Lastmaskinen åker med halm till grisstallarna och används även för utmockning av bäddarna.

En tydlig skogräns kombinerat med en toffelhylla kan vara ett sätt att förvara transportskorna så att de inte står i en hög på golvet.

Flöde på gård

- Gör en åtgärdsplan tillsammans med er veterinär!
- Det behöver upprättas rena områden på gårdsplan för exempelvis utmockning av bäddar
- Används lastmaskinen även till andra sysslor på gård – då behöver en tvättplats upprättas i anslutning till det ”rena området”
- Det ska finnas en transportlogg över fordon som kör in i besättningens inre område. Vilket område som avses som inre område ska tydligt framgå av besättningens planskiss över anläggningen.

- En svår fråga med lika många lösningar som det finns gårdar!
- Veterinär kalibrering för den nya statusen sker i november
- Diskutera och fundera – exempel på lösningar kommer att presenteras i samband med Grisföretagaredagen

Tack för uppmärksamheten!